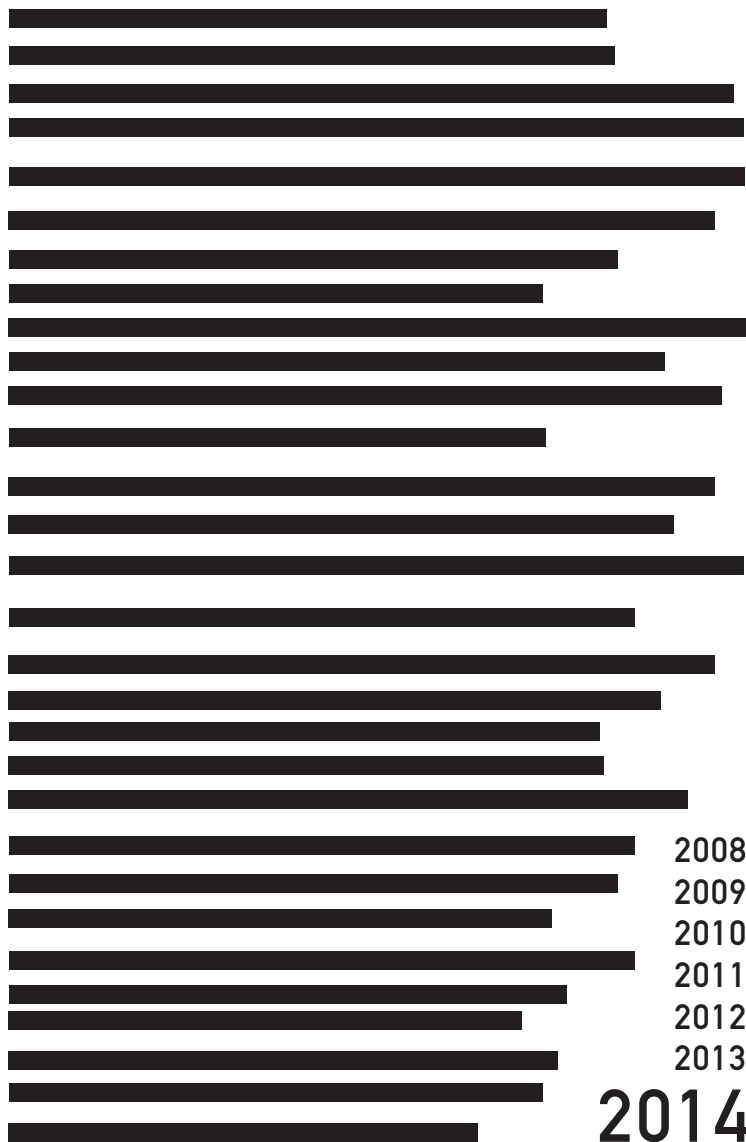

PRATA OM ALKOHOL

Novellsamling med ungdomars tankar
och erfarenheter kring alkohol

PRATA OM ALKOHOL

Novellsamling med ungdomars tankar
och erfarenheter kring alkohol

2008

2009

2010

2011

2012

2013

2014

PRATA OM ALKOHOL

 UNGDOMAR^{SE}

FÖRORD

I denna novellsamling presenteras de tolv bästa bidragen i Prata Om Alkohols novelltävling 2013 på temat *ungdom och alkohol*. Novellerna är skrivna av ungdomar på högstadiet och gymnasiet och valdes ut bland 800 bidrag från elever runt om i landet. Med stor berättarglädje och ett rakt språk bjuder författarna oss på berättelser som med olika infallsvinklar tar sig an ämnet – ingen novell är den andra lik.

Vi hoppas att boken ger upphov till reflektion och diskussion. Läs den på egen hand, tillsammans med andra eller använd den som diskussionsunderlag i klassrummet.

Novelltävlingen är en del av den långsiktiga skolsatsningen Prata Om Alkohol, som syftar till att få ungdomar att avstå från alkohol. Prata Om Alkohol består i huvudsak av ett läromedel för hälsofrämjande arbete med ungdomar. Läromedlet kan användas för att skapa en röd tråd i arbetet, men också som ett material att inspireras av och bygga vidare på.

Prata Om Alkohols läromedel används idag av 75 procent av Sveriges högstadie- och gymnasieskolor och novellsamlingen har hittills beställts i över 24 000 exemplar. På www.prataomalkohol.se kan du läsa mer om satsningen, beställa metodmaterial och den senaste upplagan av novellsamlingen. Jobbar du med ungdomar är allt material kostnadsfritt.

Prata Om Alkohol drivs sedan 2006 av utbildningsföretaget Kunskapskraft & Media med medel från branschorganisationerna Sprit & Vinleverantörsföreningen och Sveriges Bryggerier.

Årets novellsamling är utgiven i samarbete med Ungdomar.se
Ungdomar.se har sedan starten år 2000 vuxit sig till en av Sveriges största ungdomsplattformar, med 100 000 unika besökare i veckan och över tio miljoner foruminlägg. Oavsett vem du är, hur du ser ut eller hur du mår är du hjärtligt välkommen in och snacka med andra schysta filurer i forumet eller för att få pepp och stöd i vardagen. Förutom sajten driver Ungdomar.se även hållbarhets-turnén *we_change* och sysselsättningsprojektet *Palla Jobba!*.

Stort tack till alla som deltog i novelltävlingen 2013 och trevlig läsning!

INNEHÅLL

HÖGSTADIET

DEN SOM ÄR LÄMNAD KVAR ALA AL-FAIROUZI - MÖLNDAL	7
FLASKAN ANNA GARNBRATT - KUNGSBACKA	10
VAD DU KOMMER ATT SE OCH HÖRA EMMA GÖTHLUND - YSTAD	14
UTAN TITEL LOVISA GRANBACKA - VALLENTUNA	18
SKAMFLÄCKEN EMMA NILSSON - TÄBY	21
I MÖRKRET FINNS DET INGET HOPP MARTINA LINDBERG - GÄVLE	23

GYMNASIET

SE TILL MIG SOM LITEN ÄR TEA EMILSSON - HÄRRYDA	26
ONDSKAN OCH GODHETEN DELAR KROPP OLIVIA WESTBERG - SKENE	30
LETAR I FLASKAN EFTER MOD SANNA SAHLIN - STOCKHOLM	32
EN KLUNK MER ELLER MINDRE ALMA HAGELIN - KARLSTAD	34
UTAN TITEL DAVID EDBERG - KÄRRTORP	37
MED ALKOHOL FINNS INGA LYCKLIGA SLUT... HANNA LARSSON - KALMAR	40

DEN SOM ÄR LÄMNAD KVAR

FÖRSTAPRISTAGARE HÖGSTADIET

FÖRFATTARE: ALA AL-FAIROUZI

SKOLA: EKHAGASKOLAN, MÖLNDAL

PEDAGOG: HELEN ARDENHEIM

MOTIVERING: En historia med rytm, känsla och pregnans som håller läsaren i sin hand. I form av ett brev fyllt av sorg och saknad beskriver novellen de motstridiga känslorna i att någon man älskar har gjort sig skyldig till rattfylla med dödlig utgång.

Kelian,

De senaste dagarna har jag saknat dig som om sakna dig är allt jag är. Om någon tittade inuti mig, skulle det inte finnas skelett och muskler, blod och nerver. Det skulle bara vara minnen av dig och alla de saker som jag har försökt att säga, slitna ur denna tunna bok som är jag. Alla de saker som jag vill säga men inte kan eftersom jag inte har ord.

Allt de ser kommer att vara tatueringar och smilgropar, grönt, lockar, den svaga doften av mint, fjärilar och piercingar, mörker. Du.

Du vet inte hur illa det gör mig. Hur kunde du? Jag vet inte ens var jag ska börja förklara.

Jag älskar dig men jag hatar dig.

Jag saknar dig, men jag vill aldrig se dig igen

Jag försökte stoppa dig den dagen. Jag försökte desperat att prata dig ur det. Jag sa att jag hade en dålig känsla den dagen. Jag försökte. Du lyssnade inte. Ilska förblindade dig. Med flammande ögon gav du dig iväg. Utan ett ord eller ens en enda blick. Jag såg det tydligt, att du hade stängt av. Du var inte kvar i de upplysta gröna ögonen, glimten hade försvunnit och ersatts med någonting annat. Något jag inte riktigt kunde sätta fingret på, då. Men nu när jag blickar tillbaka förstår jag inte hur jag hade kunnat vara så blind. Hur hade jag kunnat missa det viktigaste? Det var så tydligt, men jag antar att när man så flitigt letar efter vad som är fel missar man det mest uppenbara. Jag visste inte att när jag lät dig gå, lät jag dig vandra in i döden. Jag visste inte att du skulle vara inblandad i en bilolycka.

Jag lärde mig att leva hälften levande. Med en konstant känsla

att jag har förlorat en lem. Som att tiden var frusen, utan dig. Icke-funktionell. Oförmögen. Men jag kan fortfarande känna min lem. Jag kan bara inte röra den eller se den. Ibland glömmer jag att den inte riktigt är där. Ibland känner jag dig i vår säng men du är inte riktigt där. Och när jag kör pratar jag med dig som om du sitter bredvid mig. Det är i dessa stunder som jag känner sann lycka. För ett litet ögonblick är det inte sant, allt är bara en dröm. En mardröm.

Jag mötte den andra familjen en dag. Bad om ursäkt, erbjöd hjälp. De bjöd in mig till sonens begravning och jag accepterade motvilligt. Väl där såg jag ett dussintal bilder på den vackra pojken. En ungdom, kunde inte varit över arton år. Blommor fyllde hallen medan skaran av sörjande människor fyllde huset. I början var jag okej men när hans mamma höll tal om den oändliga saknaden klarade jag inte av det längre. Det blev överväldigande, outhärdligt.

Trots att det gör ont, är jag den första som erkänner att det var ditt fel. Det plågar mig varje gång jag sluter ögonen. Du var för ung, för dum.

Varje dag splittras jag i en miljon bitar. Men jag känner mig så avskräckt att jag inte kan plocka upp alla delarna och sätta ihop dem igen utan att skada mig själv på de vassa kanterna. Men för dig försöker jag, att plocka upp skärvorna tills jag blöder.

Förstår du ens?

Du gjorde mig gladare än jag varit på länge.

Du gjorde mig värre än jag någonsin varit.

Du är den enda jag önskar jag kunde glömma. Den enda jag älskar men inte kan förlåta. Sanningen är att vart jag än går, kommer jag alltid att se dig. Du kommer alltid vara med mig. Det finns inget lyckligt slut här. Inte en chans att en historia som började en kväll, inbränd i mitt hjärta, kommer att sluta som jag önskar att den skulle. Du är verkligen borta. Inga sista ord. Oavsett hur mycket jag pratar med dig kommer du aldrig att svara. Du kommer aldrig att säga adjö.

När jag fick nyheterna, noll ett femtioåtta, låg jag i sängen och försökte få en blund men min magkänsla hade hållit mig uppe.

De sa att du var död, att de beklagade sorgen, att jag förmodligen borde ta mig till sjukhuset så fort som möjligt. Sedan berättade de att olyckan orsakades av rattfylleri. Det var då det slog mig, som en blixtnedslag från klar himmel. Det var då jag visste vad jag hade missat, dina blodsprängda ögon och den förfärliga stanken som kunde kännas på flera meters avstånd. Dina ojämna fyllesteg

och det rufsiga håret. Jag tror jag visste innerst inne men inte ville inse det. Vi hade haft ett otal samtal, som ledde till gräl, om dina alkoholvanor. Till slut hade du gett med dig. Du hade lovat.

På vägen till sjukhuset visste jag vem det var som hade orsakat olyckan. Ändå hoppades jag att det inte var du. Jag önskar jag inte hade hoppats så mycket. Jag önskar att besvikelsen och sorgen inte hade sköljt över mig och dragit mig under ytan. Jag önskar att du inte hade kört över den vackra pojken med alkohol löpande genom dina ådror.

Du är allt jag vill ha.
Du är allt jag inte vill.
Det är att hålla fast och släppa taget.
Det är kärlek och hat.
Det är jag.
Det är du.

Ärligt talat, känner jag mig bortom ledsen. Jag känner mig tom. Avdomnad. Men som alltid kan jag bara inte gråta och jag har alltid undrat varför men inte vetat svaret. Idag vet jag. Så jag gråter, den värsta sortens gråt. Den tysta. Den när alla sover. Den när du känner det i halsen, och dina ögon blir suddiga av tårarna. Den där när man bara vill skrika. Den när du måste hålla andan och ta dig för magen för att hålla tyst. Den när man inser att personen som betytt mest för dig, är borta. Följt av insikten att personen orsakade det själv. Den när man inte kan andas längre. Och jag kan inte andas utan dig. Men jag måste. Andas. Utan dig.

Alex

FLASKAN

ANDRAPRISTAGARE HÖGSTADIET

FÖRFATTARE: ANNA GARNBRATT

SKOLA: VARLASKOLAN, KUNGSBACKA

PEDAGOG: ÅSA ERIKSSON

MOTIVERING: Stark och gripande skildring av alkoholens förödande effekter. Med ett vackert och beskrivande språk.

Som i en flaska, är jag dömd att simma.

Dömd av mitt samvete att simma för evigt.

Som i en flaska med fyrtioprocentig alkohol, en definitiv rush för en så naiv ungdom som jag.

Som jag var. Så naiv och ung. Så utan omvärldsanalys och problem. Mitt sinne skyddat för världens dilemman och hemsigheter, som bakom en hinna där ingen ondska kan ta sig igenom. Ett sinne skyddat bakom väggar av glas. Som i en flaska.

Och nu är jag instängd, innanför glasväggar förbannad att se världen från en annan dimension. En dimension där jag bara syns som en svag skugga. Förvrängd. Gömd.

Det enda som är tillräckligt nära för att ta på är minnen.

Minnen som speglas i den konkava yta som omringar mig.

Speglar mitt förflutna och alla dåliga val jag gjorde. Då mitt sinne var avskärmat från den verkliga världen.

Mitt huvud är som en flaska.

Kan man krossa det med bara tanken?

Kan man krossa sitt huvud bara genom att vilja det tillräckligt mycket? Och sen kan sinnet sippra ut, från dess fängelse inuti kraniet. Sippra ut som en vätska ur en krossad flaska. Men jag vet att även om vätskan är fri från sitt fängelse kommer den alltid vara bunden till skärvorna som varit dess väggar.

Även om vätskan kan rinna ut och sprida sig, kommer skärvorna från flaskan fortfarande ligga i vätskan, som en påminnelse om att allt inte går att förlåta.

Som en alkohols beståndsdelar är jag nu mera bunden till min flaska. Jag är inget utan min flaska.

Jag finns i min flaska, och den finns i mig.

På golvet.

På golvet av flaskan, så hårt och kallt. Dömd att ligga i slatten.

Sprattlande. Kippande efter andan.

90 % saliv. 10 % alkohol.

Och jag.

Jag en förlegad skugga av vad jag en gång varit. Och endast minnet av vad jag en gång var, och trodde jag skulle bli, finns kvar hos dem jag en gång höll kära.

Saliv, och jag. Vi är inte så olika. Ingen människa är den andra olik och alla är vi spott.

Jag är ett saliv. Jag levde in en instängd värld, som en mun. Och när jag inte längre passade in, när jag äcklade de som var runt omkring mig, spottades jag ut och blev lämnad på marken.

Och nu ligger jag här. På botten av en flaska.

90 % saliv. 10 % alkohol. Jag.

Stämplad, med de eviga orden. Stämplad att för evigt vandra ensam i folkmängden.

Stämplad som med en etikett på en flaska med vodka. Så du ska veta vad jag innehåller, vad jag gjort, men inte vem jag är och vem jag vill vara. Ville vara. Ni ser bara etiketten.

Ni ser bara de hårda orden, som kastats över mig, som etsats sig fast i min blick och på min hud.

Ni ser inte in i mig, för jag finns bakom orden, om du vänder på flaskan.

Orden. Som finns överallt. Bakom mig, framför mig. I mig. Allt jag hör, allt jag ser. Allt jag är.

Mördare.

Är jag en mördare? Jag tror det. Det står det på min etikett.

Mördare

Född i juni 1993, gott skick men har dåliga minnen och en rad av mycket dåliga val i sitt förflutna.

Fin hy, vackra ögon. Dålig hygien och ett explosivt humör blandat med berusning.

Säljes för en flaska vodka. Kontakta mig, om du vågar komma nära en mördare.

Ingen jag kände gör det.

Den vridna bilden av verkligheten. Av "utanförglasetheten".

Lika vriden som jag tycks för dem, lika vridna är dem för mig.

Hur kan de gå? Hur kan de sova? Hur kan de äta?

Hur kan han gå? Hur kan han sova? Hur kan han leva med vad han gjorde? Jag läser era tankar.

Hur kan man leva i en värld av ren ondska, av själviskhet och girighet.

Vem kan stå mitt i stridsfältet och låtsas som ingenting. Ducka för kulorna, springa från granaterna men ändå inte känna smärtan från de som inte klarar sig genom natten.

De som inte sprang tillräckligt fort.
De som inte såg bilen komma slirandes genom mörkret.
Men jag förstod inte då, utan var bara ute efter vad alla andra tonåringar i min ålder var ute efter.

Rushen, som får omvärlden att lysa i ett annat ljus. Ett positivt ljus. Ett ledande ljus.

Ett starkt ljus, som ljuset i ett mörkt och ensamt förhörssrum.
Fyra betongväggar och en stängd dörr.

Fyra iskalla betongväggar och en trädörr.

Fyra iskalla shots på ett träbord.

Det ena leder till det andra. Det andra leder till mig.

Allt är sammanlänkat, i det helvete vi kallar samhället.

Popularitet får man genom fester, och från fester får du alkohol. Genom alkohol hittar du ungdomlig kärlek och vänskap, men du får också ett behov av att bekräfta dig, att hävda dig för dina så kallade vänner, så de inte ska lämna dig. Och bekräftelsebehovet, är vad som driver dig till vansinne. Det är bekräftelsen, som är priset för den som klarar sig igenom. Det var bekräftelsebehovet som fick mig att köra bil mitt i natten, förgiftad av det vi kallar alkohol.

Det ena leder till det andra. Och även om du tror att du väljer rätt nästa steg, är du ändå bara ett snäpp närmare din punkt. För allt leder till samma punkt, en punkt för att avsluta ditt liv.

En punkt, varpå du kan sitta och tänka igenom allt du gjort. Och ju mer du har att ångra, desto mindre kommer punkten bli. Om du lyckas hålla dig kvar på punkten, så svävar den sakta men säkert uppåt tills du når kanten av en konstant svärta. Kanten där allt över är ljust.

Då har du nått kanten på flaskan. Sen är det bara att hoppa över, och du är fri.

Men om punkten krymper. När den känslan av ånger i din kropp är för stor, och du ångrar så mycket att det för dig till tårar och böner om förlåtelse, då kommer ditt golv, din punkt ha krympt så mycket att den försvinner under dig, och du faller ner i ett mörker du aldrig kommer ifrån.

Välkommen.

Instängd, innanför glasväggar. Kalla hårda glasväggar, i mitt inre. I mitt kranie.

Tankar som flyter omkring, sådana tankar som många inte ens kan föreställa sig. Sådana tankar man inte vill kunna föreställa sig. Sådana tankar du aldrig kommer att kunna glömma.

Innanför en hinna av glas, kommer du sitta och se verkligheten spela utanför.

I natten till den 7:e juni, för många år sedan, dödade jag ett barn.

En åttaårig flicka föll offer, för min ovisshet. Min idioti.

Jag äcklar mig själv.

Jag hade upplevt lika mycket av vad livet skulle ge mig, som procenthalten på vodkaflaskan jag satte i mig den kvällen. Och resten som livet hade att ge mig, de 60 % som jag skulle få uppleva och sedan kunnat njuta av, slängde jag bort. Körde jag över.

Som jag körde över den lilla, inte ett ont anande, blonda, klänningsprydda flickan. Allt blev blod.

Och nu när jag firar ännu en födelsedag kan jag bara tänka på hur jag berövade någon dess kommande födelsedagar. Berövade någon som längtat efter sin nästa födelsedag sen den förra. 86 år står det på min tårta i år. Jag må ha levt i 86 år, men bara siffran.

Jag har levt i 17 år och resten instängd. Instängd på grund av det jag gjorde.

Som i en flaska.

VAD DU KOMMER ATT SE OCH HÖRA

TREDJEPRISTAGARE HÖGSTADIET

FÖRFATTARE: EMMA GÖTHLUND

SKOLA: NORREPORTSKOLAN, YSTAD

PEDAGOG: KERSTIN IREHJELM

MOTIVERING: Novell med intressanta betraktelser där början och slut hänger ihop på ett bra sätt.

Denna natt kommer du att se och höra denna stad ovanifrån. Klockan 02:36 en lördag natt. En dramatisk natt, så som många andra nätter. Lika dramatisk som överallt annars. Du kommer att se människor gå fram och tillbaka till olika destinationer. Du kommer att skåda en del av verkligheten. Du kommer att höra konflikter, skratt, gråt, snyft, skrik och bråk. Men även fågelkvitter, krasande grus, och bussar och tåg mitt i rusningstrafiken. Du kommer att se många gäng med ungdomar. Berusade, arga och ilska, men även glada spralliga, och fyllda med endorfiner. Just detta gäng slåss, så som man gör i en action film. Uppvärmda knogar möter ett kallt ansikte. Knockout. Faller och möter kylig asfalt. De tror att den som fallit kommer att ligga kvar, men nej. Kämpar sig upp och slår tillbaka, denna gång mot mjälten. Du kan se smärtan i ansiktsuttrycket på offret. En flaska krossas mot trottoarkanten som ett hot mot den person som själv hotar med ett slag. Denna gång en hård spark. Detta bråk, denna konflikt kommer att ta slut. Den kommer sluta i psykiskt och fysiskt lidande. Du ser hur det slutar. Två personer på marken, resten går iväg mot dimman. Spottade på. Kränkta. Slagna. Blodiga och kalla så som den fuktiga asfalten, och så som den hårda trottoarkanten. En del av denna stad, denna händelse. En av så väldigt många.

Någon gata bort ser du in i en lägenhet. Det är fest. Årets största och bästa, ryktas det om i skolkorridorerna. Du ser människor samlas i flock, promenerandes till just denna fest. Du hör hög musik. Hör basen, vars takt är oklar. Du ser ungdomar hoppa och dansa till musiken. Skratt, glädje och lycka är en del av vardagsrummet. Hopp, musik och popularitet är vad alla känner inom sig, men även ett rus av den hemblandade sprit som bjuds. Många hjärtan blir träffade av knivhugg. Rakt in, som skrapas och vrids runt. Otrohets flödar i den svettiga andra våning. Ett

av alla trasiga hjärtan sitter i den lyhörda, gråa trappuppgången med en halvt tom flaska rödvin och ett paket Marlboro. Släcker elden. Släcker smärtan som ett näst in till helt hjärta i köket orsakat. Tårar droppar ned på betongen, som sedan dras ut, till ett streck av saltvatten, av en lerig höger sko. I resten av våning- en forsar det människor som rasar av ilska och faller till kross, men även dans av eufori och direkt lycka. Pulserande, svettandes, omtumlade. Förvirring av det pulserande ljus som dallrar och blinkar i alla regnbågens nyanser. Stanken av all svett som stiger med värmen. Omtumlad som tvätten i tvättmaskinen som kör på högsta varv, våningen nedanför.

Du ser ned för trappuppgången och ut genom dörren. Ser rakt fram till en korsning och tar sedan 5:an för att gå av vid hållplatsen vid den stora parken. Ut från porten på en hyresrätt, går tre tjejer ut, som börjar springa, för att sedan svänga av, via en grind in till en tom, mörk och grå bakgård. Diskussionen om skillnaden mellan regler för alkohol och cigaretter i olika länder flödar. En svensk som berättar för sina två danska vänner att man endast kan handla sprit i en affär, och då måste man ha fyllt tjugo år. De kallar det tortyr och misär. Det säger och nickar två 16 åringar som nästan alldeles nyss fyllt år och får köpa öl och vin i vanliga mataffärer, som t.ex. ICA i Sverige. Samtalet fortsätter medan man tar upp tre cigaretter ur en gammal kortleks förpackning. Butangasen antänds och bildar en vacker låga i nyanserna röd, gul, blå och vit. Röken utvidgas. Samtalet fortsätter i temat, "Hur man undviker att ens förälder kommer få reda på att man röker". Bara sådär. Nyckeln är enkel att hitta, det är ju bara att ha föräldrar som redan röker så känner dem inte av det. Vilket du kommer få reda på, inte stämmer, när dessa tre tjejer går tillbaka in till hyresrätten.

Några få kvarter bort ligger det en snabbmats restaurang. Där sitter sju spralliga ungdomar som äter var sitt hamburgarmeal. De skrattar och pratar om hur kvällen och natten varit. Vem de hånglat med och hur många. Hur många gummibjörnshots de druckit var och skrattar åt hur trasiga deras strumpbyxor blivit och hur leriga deras skor blivit av att gå genvägen genom parken, istället för att gå runt om på den asfalterade vägen. De fortsätter äta sin hamburgare varvat med prat och hysteriskt skratt som övergår till tyst, hulkande gråt. Restaurangen är pyntad, då det snart är jul. Det ser mysigt, härligt och varmt ut, men samtidigt är det blött vid ingången av alla skor som trampat fram och tillbaka under kvällen och natten. Muggen som innan innehöll läsk, rymmer nu endast smått smält is. Is som nu bits sönder i några få genomskärande kras. Kraset, lika så som vädret är kallt

och kyligt. Utanför är det en busshållplats. Bussen avgår om 3 minuter. De som nyss åt hamburgare i lugn och ro blir stressade. Skyndar sig att packa ihop sina saker, tar på sig sina jackor, virar halsduken slarvigt runt halsen och går med snabba steg ut ur restaurangen och ställer sig vid busshållplatsen. Omgivningen tycker att dem är irriterande och stökiga. Men så är man ju som full och ung. Irriterande och stökig. Människor runt omkring är akademiker, småbarnsföräldrar och en och annan pensionär, men även andra irriterande och stökiga människor. Ekot av oväsen och prat expanderar över kvarteret, men även oväsen från trafiken och de fyllda lokalerna med dansglada människor. I den varma bussen är majoriteten ungdomar, på väg hem från en lyckad, eller sorglig kväll. Busschauffören gasar, och kör hela turen med ett brett leende på läpparna trots de blå, gröna påsarna under ögonen.

Klockan är nu 03:34. Vi spolar fram. Bara några få timmar, till klockslaget 08:00. De två gängen som varit med i en action film sover, utom killen med smärtan i mjälten. Huvudet bultar och frågan om var han exakt befinner sig är oklar. Han är hemma hos sig. Kompisarna sover fortfarande tungt efter en lång natt av drama och sprit. Sovrummet skiftar i ljus när molnen blåser förbi solen och tillbaka igen. LP-spelaren spelar fortfarande med hög decibel och nattens halvätta pizza står kvar med fem tomma ölfaskor. Han mår bättre nu. Inte bra men bättre. Gårdagens slagsmål var en av väldigt många som han kommer att vara med om, men nattens fight är över. Som bortblåst. Lika bortblåst som smärtan kommer vara om några få dagar. Om några dagar kommer det inte pratas om slagsmålet, utan om andra nya saker som hänt, men det kommer du tyvärr inte se. Inte den här gången.

Man kan se att det varit fullt ös i lägenheten. Denna andra våning som för bara några timmar sedan var full med människor, hög musik, svettig lukt och rus av hemblandad sprit. Lägenheten sover ännu. Ingen är vaken, för utom katten som under hela natten gömt sig under smutsiga kläder i tvättkorgen. Halv druckna Bacardi och Jägermeister står på rad på det oundvikligt rispade glasbordet. Serpentinor och ballonger fyller golvet tillsammans med salta pinnar, popcorn och röda plastmuggar. Det trasiga hjärtat har lämnat kvar ett eko i trappuppgången av ett tomt paket Marlboro och en tom flaska vin. Hon sover över hos en kompis som hon sprungit på under natten. Hon kommer att må bra igen. Och hon kommer inse att det hela hjärtat som krossat henne, inte var värd att lägga energi på, överhuvudtaget. Det kommer att ta tid, men det kommer att ske. Lyckan återkommer. Sakta men säkert.

Den tomma, mörka och gråa bakgården, är nu fylld med lek glada barn, fågelkvitter och strålande sol. Tjejerna som tjuvrökt har blivit avslöjade av det moln av rök de släppte in genom porten. Svensken som berättat för sina danska vänner om sprit i Sverige, passar själv på att dricka när hon åker över sundet. Inget märkvärdigt.

Snabbmatsrestaurangen är nu full med småbarnsfamiljer, trötta nattjobbare i slutet på sitt skift och ungdomar som tröstar baksmällan med pomes. Precis som de andra ungdomarna sover även de sju ungdomar som för bara några timmar sedan skrattat åt sina trasiga strumpbyxor. De hade en lyckad kväll och kommer göra samma sak nästa lördag, och kanske fredagen därpå. Du har sett och hört denna stad ovanifrån. En kylig och dramatisk lördag natt, så som många andra nätter. Lika dramatisk som överallt annars. Du har sett människor gå fram och tillbaka till olika destinationer. Du har skådat en del av verkligheten. Du har hört konflikter, skratt, grått, snyft, skrik och bråk. Men även fågelkvitter, krasande grus och bussar och tåg mitt i rusningstrafiken. Du har sett många gäng med ungdomar. Berusade, arga och ilska, men även glada, spralliga och fyllda med endorfiner.

UTAN TITEL

FINALIST HÖGSTADIET

FÖRFATTARE: LOVISA GRANBACKA

SKOLA: BÄLLSTABERGSSKOLAN, VALLENTUNA

PEDAGOG: SEBASTIAN BJÖRK

“Men drick då!” Dundrade Jockes röst framför mig. Ojämn, fortfarande i målbrottet. Om jag bara var lite större, lite starkare, skulle jag skratta åt honom, reta honom. Kanske till och med puckla på honom för den feiga lilla skit han var. Så fort hans gäng med blodhundar till vakter försvann blev han liten, skygg. Den idioten. Jag hatade honom! Tvekande och med lite darrig hand förde jag den genomskinliga, halvfulla flaskan till läpparna. Men innan jag hann vinkla den så att den vidriga vätskan kunde rinna ner i min hals och sätta den i brand, sänkte jag handen. Jag drog ett djupt andetag och sneglade på Jocke och de andra. Alla fem stod i en hotfull cirkel runt mig, tryckte in mig i ett osynligt hörn. Jag försökte samla mig och lyfte flaskan till munnen igen. Vinklade flaskan. Jockes hand for ut och tryckte upp flaskan i mitt ansikte. Spriten fyllde min mun, rann ner i min hals och satte den i brand, som jag visste att den skulle göra. Jag vände huvudet åt höger och drycken sprutade ut. Killarnas skratt mullrade och ekade omkring mig, hånande. Jag hostade och försökte få ur mig det värsta, men höll kvar flaskan i handen med ett stadigt grepp. Jag fick inte tappa den.

“Jävla loser.” Skrattade Jocke och de andra stämde in. Hans undersåtar. Hans feiga små beskyddare som skyddade sin ännu feigare ledare. Helvete vad jag hatade dem. Flaskan slets ur min hand och mina händer hängde slappt längs mina sidor. Jag fick inte titta på dem, och nu när jag inte hostade längre hade jag ingenstans att titta. Min blick for ner i asfalten och nästan automatiskt lyfte jag axlarna till öronen. Jag kände mig genast mindre, uslare. I deras sällskap var jag ingenting. Jocke tog ett steg närmre mig, hans ansikte var bara några centimeter bort. Jag tvingade mig själv att inte titta upp på hans äckligt flottiga, blonda hår runt det elakt flinande ansiktet. Jag visste precis hur han såg ut just nu, för jag hade varit i den här situationen förut.

“Vet du vad? Jag tror inte att du är tuff nog! Fan, om du inte ens kan få ner en klunk är du ingenting. En skit!” Sa han och spottade mig i ansiktet. Jag grep krampaktigt tag i sidorna av

mina lösa jeans, försökte hålla händerna nere och inte torka bort det. Jag bet ihop hårt för att inte tårar av ilska och förödmjukelse skulle kunna pressas fram i mina ögon. Killarna bakom honom skrattade igen. Jocke backade bakåt ett steg, vände sig om halvt för att gå. Jag tillät mig själv att slappna av lite för en sekund. Så fort att min hjärna inte riktigt kunde uppfatta det vände han sig mot mig igen. Hans knutna näve träffade min kind så hårt att jag föll till marken. Jag hann inte ta emot mig, så sidan av min kind skrapades upp och jag hörde min högra arm knäckas under mig. Ett skrik slank ur mig. Ett litet och fegt skrik. Jag hatade mig själv för det. Jag försökte inte resa mig upp. Jag låg still på sidan och såg Jocke komma närmre. Vätan från marken trängde in genom mina kläder och kylde ner mig. Min puls dunkade snabbt i mina öron. Han sparkade mig hårt i magen två gånger. Jag tappade andan, drog upp knäna mot bröstet för att skydda mig och för att dämpa den skarpa smärtan som snabbt spred sig över hela min mage. Han grep tag i mitt kortklippta hår och drog upp mig några decimeter från marken, höll mig nära hans ansikte. "Håll dig borta från oss ditt äckel" viskade han i mitt öra och slängde sen ner mitt huvud på marken igen. Jag slog i tinningen och det började pipa svagt. Jag var knappt medveten om att de grabbade tag i mina armar och ben och bar upp mig. En, två, tre sving i luften och jag landade på något hårt men fjädrande. Jag kände igen den äckliga, söta lukten från sopcontainern. Killarna jublade.

"Stanna där Emil! Stanna bland soporna där du hör hemma eller dö!" Vrålade Jocke och de andra skrattade högt. Deras steg och röster blev mer och mer avlägsna när de gick, lämnade mig i mörkret, stanken. Jag låg kvar i ungefär en halvtimme, för rädd och förödmjukad för att kunna röra på mig. Det började regna igen. När jag kände något kila över mitt ben satte jag mig mörbultat upp. Klumpigt tog jag mig ur containern och snubblade hemåt i det gula skenet av gatlyktorna. De knastrade till och hälften av dem slocknade. Jag stannade till och tittade tomt på dem i en minut. En snyftning rev till i mitt bröst. Jag hatade mig själv för att jag grät. Jag hatade mig själv för att jag inte var starkare. Långsamt och med mina knäckta arm tryckt mot min bröstkorg kom jag hem. Jag öppnade porten till mitt lägenhetshus och haltade upp för de tre våningarna. Jag fumlade med nyckeln och tog mig tillslut in. Alla lampor var släckta. Pappa var antagligen inte hemma. Med darriga haltande steg tog jag mig fram till kökslådorna och valde den vassaste kniven. Min vanliga kniv låg på mitt rum, och smärtan var bara för mycket för att jag skulle klara av att ta mig dit. Jag sjönk ner på en av de bruna köksstolarna och drog upp min blöta tröjarm. Jag kunde inte bry mig mindre ifall

pappa skulle se det här eller inte. En ny snyftning rev igenom mig och jag påminde mig om hur mycket jag hatade mig själv. Jag var ingenting. Inte ens min egen pappa älskade mig. Långsamt slöts mina fingrar runt det bruna, nötta knivskaftet. Min hand darrade till, en välbekant darrning. Sekunden innan var alltid värst. Mitt hjärta hoppade till när knivbladet skar igenom det tunna skinnet på min underarm och en smal röd strimma blod pressades fram. En tår letade sig fram i min ögonvrå. Nya sår la sig sida vid sida med de gamla.

SKAMFLÄCKEN

FINALIST HÖGSTADIET

FÖRFATTARE: EMMA NILSSON

SKOLA: SKOLHAGENSKOLAN, TÄBY

PEDAGOG: SARA ROSÉN JOGSTEN

Jag står på alla fyra i gräset och kräks. Mina jeans blir våta av snön och jag börjar frysa. Någon håller undan mitt hår och klappar mig på ryggen, jag vet inte vem det är och jag orkar inte bry mig. Jag står kvar i snön ett tag innan jag sakta reser mig upp. Personen som klappat mig på ryggen går in till festen igen, men jag står kvar ute i kylan. Det är isande kallt och min jacka är kvar inne i huset. Jag tittar mot huset, det lyser i fönsterna och ett sorlande ljud av musik och människoröster letar sig ut. Jag står ensam och fryser i snön utanför. Jag är yr och mår illa, jag tänker inte gå tillbaka in till festen och trängas bland svettiga och varma kroppar för att hitta min jacka, det kommer inte hända. Istället börjar jag gå ut mot vägen, jag lämnar tomten och går längs den långa ödsliga vägen. På ena sidan är det en stor åker och på det andra är det en skog.

Tallarna och granarna är täckta av snö, det ser så mysigt ut, det får mig att tänka på jul. Det finns inga gatulampor här utan det är snön och månen som lyser upp världen. Jag fortsätter gå på ostadiga ben, kylan biter i mina kinder och jag känner knappt mina tår. Mina klackskor är alldeles för höga, tröjan för tunn och jeansen är blöta. Jag är yr och för varje steg jag tar blir det värre. Jag tänker på varje gång jag druckit under kvällen, vartenda glas som fyllts på för att sedan tömmas, varje burk som öppnats och tömts på sitt innehåll för att sedan slängas. En våg av ångest och illamående sköljer över mig. Jag böjer mig ner och kräks. Jag vet att jag dricker alldeles för mycket, det blir alltid såhär. Jag lovar mig själv att jag bara ska dricka lite eller ingenting, man kan ha kul ändå. Så blir det aldrig, det blir alltid såhär. Jag slutar aldrig på en lagom nivå jag bara fortsätter och fortsätter till kroppen säger ifrån och jag hamnar illamående på ett golv eller utomhus.

Dagen efter mår jag alltid lika dåligt, ångesten över ovetenskapen om hur jag betett mig och besvikelsen över min brist på självkontroll och behovet av att alltid bli sedd och hörd, särskilt av folk jag inte ens bryr mig om. Världen runt omkring mig nu är så vacker, så stilla, så tyst och helt fantastiskt vit. Jag känner mig

som en fläck i den perfektion som är runtomkring mig, en svart fläck som inte på långa vägar är vacker eller perfekt som världen runtomkring. Jag gråter och hulkar, jag försöker lugna mig och tar ett djupt andetag. Jag känner hur den kalla luften fyller mina lungor för att sedan lämna dem igen, jag blir inte lugn inte ens det minsta. Jag har ett problem, det vet jag och jag har ingen aning om hur jag ska ta mig ur det. Plötsligt så kan jag knappt andas, jag drabbas av panik. Lungorna vill inte fyllas, jag stannar upp och ska böja mig ner på knä när klacken går av och jag faller ner i snön. Jag orkar inte resa mig upp utan ligger kvar i den mjuka snön. Jag blir ännu blötare och ännu kallare än vad jag var förut och jag orkar fortfarande inte resa mig upp. Jag ligger kvar där ett tag gråtandes, hulkandes, skakandes av kyla och panikslagen, men plötsligt blir jag helt varm i kroppen och kylan glöms bort. Jag slutar gråta och paniken försvinner jag tänker ligga kvar här. Kommer någon så blir det så men annars så är mitt problem löst. Jag behöver aldrig mer ångra mitt beteende och ha ångest i flera dygn. Jag sluter mina ögon och det sista jag tänker på innan jag somnar är att fläcken är borta, nu är landskapet återigen vackert och perfekt.

I MÖRKRET FINNS DET INGET HOPP

FINALIST HÖGSTADIET

FÖRFATTARE: MARTINA LINDBERG

SKOLA: INTERNATIONELLA ENGELSKA SKOLAN I GÄVLE

PEDAGOG: CECILIA HOLMKVIST

“Nej!” skrek Julia medans tårarna rann ner för kinderna. Hennes vader skrek i protest för varje steg hon tog medans hon sprang genom skogen. Trädens konturer var suddiga och otydliga på grund av tårarna som brann bakom ögonlocken och hon kämpade förgäves för att blinka bort dem. Även fast hon inte såg klart så visste hon i sitt inre vad som låg framför henne där borta på den kalla frusna marken. Hennes hjärta värkte mer än benen och hon tvingade sig själv att springa ännu fortare genom den mörka natten. Hon visste att varje sekund som gick var som en tickande bomb; när sekunderna var slut så fanns det ingen återvändo, ingen räddning; inte när det var ett liv som sakta tickade bort.

Hon pressade sig de sista metrarna och tvärstannade framför den medvetlösa kroppen. Pulsen dunkade högt i öronen och hon kunde knappt andas, hennes svettiga hår hade klibbat fast sig i nacken, men hennes hjärta bankade mot bröstkorgen med kalla mekaniska slag som fick henne att frysa till is. Framför henne låg en spinkig kille, täckt av blod och stora blåmärken. Hans unga ansikte var deformerat och uppsvullet och det tog henne ett tag innan hennes hjärna vågade inse att det verkligen var på riktigt, att allt inte var en mardröm, utan att det slutligen hade hänt. Ilska blandat med en överväldigande smärta slog henne rakt in i själen och hon föll ner på marken. Julia slog i knäna hårt, men brydde sig knappt; all hennes fokus var på den pojke som låg framför henne. ”Jocke” viskade Julia, hennes röst gäll med tårar. Hon tog upp pojkens hand, och klämde försiktigt.

Ingen reaktion kom. ”Jocke, snälla vakna!” Julia fortsatte att ruska lätt på hans hand men när ingen reaktion kom så var det som om något högg till i bröstet på henne. Med två skakande fingrar tryckta mot hans blåslagna kalla hals kände hon den alltför svaga pulsen som lugnade henne lite grann, men den känslan varade inte länge; hon insåg att ingen visste att de var här ute, ingen som kunde skaffa hjälp, ingen som kunde rädda Jocke. Hon kunde inte rädda Jocke. Tårarna hon försökt hålla tillbaka forsade ner för hennes kalla kinder, och hennes kropp skakade hårt

som hon grät. ”Hjälp! Hallå? Kan nån höra mig? Jag behöver hjälp!” Julias rop ekade tomt i den isande natten. ”Snälla? Hjälp mig någon! Jag behöver hjälp” hennes röst darrade och halsen sved när hon svalde tårarna. Smärtan som pumpades runt i hennes kropp var outhärdlig. Den brände henne levandes och tårarna dränkte henne i en flod kall av sorg.

Det kunde inte sluta så här. Det fick inte sluta så här! Jocke var bara tolv år, han hade hela livet framför sig; gå klart skolan, få sitt drömjobb, träffa alla möjliga människor, skaffa kompisar för livet och framför allt få uppleva känslan av sann kärlek och lycka. Att få kunna njuta av sitt liv och veta att det var hans och ingen annans, att han skulle kunna leva ett helt liv och sedan åldras; men inte så här. Det här skulle inte ha fått hända! Han var för ung, för oskyldig. Hur kan man ens göra så här mot ett barn? Ilskan flammade upp inom henne; hon skulle hämnas på de som gjort detta hemska mot honom. Hon skulle inte låta dem leva.

”Jocke” Julia böjde sig ner och viskade med en sprucken röst i hans öra ”Du kommer att bli bra, allt kommer att bli bra. Oroa dig inte” Även fast han troligen inte hörde henne så ville hon försäkra honom och sig själv att allt skulle ordna sig ”Vi kommer att ses igen snart. Vi ses som vanligt till middagen och vi äter i soffan som vanligt. Efter det läser vi den där boken du älskar och sen går vi till din koja i skogen och sitter där och pratar tills du somnar och jag bär in dig. Då, Jocke, då säger vi hejdå, men bara för kvällen, för vi ses ju nästa dag och nästa, och nästa.” Julia rätade på sig och tog upp hans huvud i sitt knä, tårar droppade ner på honom ”Vi kommer aldrig att skiljas åt, Jocke.” Hon strök hans hår sakta ”För du kommer alltid leva kvar i mitt hjärta som jag i ditt och du kommer aldrig att vara ensam,” Hon böjde sig ner och kysste honom mjukt på hjässan ”Inte så länge jag lever.” Sakta lade hon hans huvud på marken igen. Så fort hon släppte taget visste hon att det var över; han var död.

Resten av månaden gick Julia som en zombie; det var som om hon såg men ändå inte, som om det var en barriär mellan henne och resten av världen, där hon var alldeles ensam med sin sorg, smärta, skuld och ångest som sakta men säkert dränkte henne.

Hon hade inte sagt ett ord till någon sedan den natten. Hon hade varken gråtit eller visat några andra känslor på utsidan och på insidan kände hon sig lika tom, förutom sorgen som hade ett stadigt grepp om hennes hjärta och som hotade att krossa det varje gång hon tänkte på något som hade med Jocke att göra.

Julia hade slutat gå till skolan, slutat gå ut överhuvudtaget. Hon var så fylld av ren smärta som knöt sig i magen att det knappt fanns någon plats kvar för mat.

Förut hade hon alltid ett leende på läpparna, nu kom hon inte ens ihåg hur man gjorde. All glädje och lycka, kärlek och godhet hade sugits ur henne när han dog. Han hade varit hennes allt, hennes solstråle, som nu slocknat och lämnat henne kvar i mörker och kyla.

Det fanns inget kvar i hennes liv värt och leva för, men hon klamrade sig fast vid tanken om att om hon dog så skulle ingen någonsin ge Jocke den rättvisa han förtjänade.

Hat var den enda riktiga känslan Julia hade kvar och den brann tydligt i hennes ögon och själ. Hon hatade allt och alla och det mordlysta hatet hon kände allra tydligast var den hon kände mot kvinnan som fött dem båda. Samma kvinna som inte ens märkt att hennes tolvårige son kommit hem varje dag från skolan med nya blåmärken och sår och som inte brydde sig att han aldrig hade några kompisar med sig. Hon verkade inte bry sig nu heller när Jocke blivit mördad. Hon hade inte märkt det på grund av att hennes blod aldrig var fri från alkoholen. Hon drack konstant; före hans mord och efter, då blev det bara värre. Kanske berodde det på att hon inte ville ta itu med döden eller för att hon bara inte brydde sig, så hatade Julia henne. För vilken mamma "bryr sig" inte att hennes son dött?

Julia hatade spriten lika mycket som hon hatade mamman, för utan den hade hon haft en mamma; nu hade hon ingen.

För Julia var hennes mamma lika död som hennes bror.

SE TILL MIG SOM LITEN ÄR

FÖRSTAPRISTAGARE GYMNASIET

FÖRFATTARE: TEA EMILSSON

SKOLA: HULEBÄCKSGYMNASIET, HÄRRYDA

PEDAGOG: KATARINA LANGE

MOTIVERING: En stark och koncentrerad berättelse både om medberoende och om den tid du förlorar i flaskan som du aldrig får tillbaka. En välskriven novell med vackra formuleringar och flyt som man gärna läser flera gånger.

Ljudet trängde genom öronen när dörren slogs igen och den molande huvudvärken blev knappast bättre av det gälla ljudet. Med kysande ögon såg han hur hennes små, finlemmade fötter smög över det knarrande trägolvet, som om det skulle göra någon skillnad. Mannen höjde huvudet en aning i hopp om att hon skulle tro att han mådde bra. Flickan lyfte sin hand och strök håret, som dolde hennes ansikte, bakom örat och avslöjade två mörka ögon fyllda av rädsla och sorg. Leendet som kunde skymtas i ansiktet när hon vände stegen mot soffan där han låg, såg knappt ut som ett leende. Det fanns ingen glädje bakom det. Han försökte sätta sig rakare men tröttheten tog över och höll honom i ett fast grepp där han låg. Flickan lyfte kudden som låg vid hans fötter och placerade den under hans ömmande huvud. Blicken han möttes av då hon tittade in i hans ögon fyllde honom med skräck och ångest. Han kunde känna igen den så väl, han hade själv mött den varje dag i så många år. Han såg den varenda gång han mötte sin spegelbild. Långsamt lyfte han handen mot bordet och den nästan tomma flaskan som stod där. Ångesten växte inom honom som ett monster och han klarade inte av den. Mannen kunde känna hur hennes späda händer grep ett tag om hans handled. Ett grepp fyllt av beslutsamhet och ångslan. Sakta drog han den till sig igen och placerade den ovanpå sin mage som var så liten nu för tiden.

”Du vet hur det slutar...” hennes röst var bestämd men omtanken kändes i varenda ord hon yttrade.

”Varför har du inte gett upp om mig?” mannen slöt sina ögon och lät öronen ta över ansvaret istället. Han kände hur hon drog filten mot hans huvud innan ljudet av det knarrande golvet

fyllde rummet och försvann när dörren till hennes rum stängdes bakom henne. Han var ensam igen.

*

Strumpbyxorna var trasiga och hennes bleka hud lös genom det svarta nylonnätet. Med skakiga händer drog hon långsamt av sig dem och placerade dem på stolen som stod i andra änden rummet. Den starka fullmånen utifrån fick de vita väggarna att skimra och hennes skrivbord att se stort och helt opassande ut i det lilla rummet.

Flickans kastanjebruna hår föll över kudden då hon sträckte ut sig över det rosa överkastet. Utanför kunde hon höra mannens stön. Hon visste att han desperat försökte nå den flaska som stod på bordet. En smäll och en ljudlig suck avslöjade misslyckandet. Hennes hand trevade under kudden och fick tag i fotot som låg där under. Flickans mörka rådjursögon granskade den lyckliga familj som log mot henne med leenden som var så otroligt äkta. Blicken föll på kvinnan som stod och omfamnade mannen i bakgrunden. En tår letade sig sakta ner för hennes kind men hon brydde sig inte om att torka bort den. Tiden som funnits innan kunde hon nätt och jämnt minnas. Ljuset och glädjen, kärleken och livet. Det var nästan så hon hade glömt sin mor, som hon fortfarande älskade av hela sitt hjärta. Nu var det hon som fick ta ansvaret. Flickan måste hjälpa sin far. Se till att han kom tillbaka, att allt blev bra. Hans sjukdom skulle vara hans dom. Hans tid var knapp, det var något hon visste med säkerhet. Vad hon inte visste var att det om bara en dag inte längre var någon idé. Att det skulle vara slutet. Det visste hon inte den natten då hon sakta föll in i en orolig sömn.

*

Mannen älskade flickan med det kastanjebruna håret och de mörka ögonen. Utan henne hade han redan supit ihjäl sig. Hon hjälpte honom att orka, men den senaste tiden hade han sett det han var rädd för. Vänligheten och ljuset i ögonen hade långsamt omvandlats till rädsla och mörker. Han ville slita rädslan ur hennes ögon och ge tillbaka lyckan, det hon en gång hade haft. Det var vad han ville, men orken fanns inte och ingen inre styrka kunde få honom att ta sig längre än till toaletten i lägenheten. "Vad gör man inte för sina älskade barn!?" han mindes att hans mamma en gång sagt det till honom. Ja, vad gör man inte för sina barn? Inte super man sig full varje eftermiddag och låter dem ta hand

om skiten och långsamt tvina bort. Allt på grund av att man själv inte klarar av att vara människa. För det var precis vad han hade gjort. Mannen ångrade sig. Far var inget han ville kalla sig själv, det dög han inte till. Ta sig upp igen, det var vad han skulle göra. För hennes skull. Han var tvungen, vare sig han hade kraft till det eller inte. Med ett ben i taget tog han sig upp och satte sig på soffkanten. Bordet hjälpte honom upp på sina ostadiga fötter som knappt kunde bära hans gängliga kropp. Den som var så förstörd av allt det gift som var dag rann ner genom den torra strupen. Ena foten framför den andra på det mörka, smutsiga trägolvet. Det var en början, ett steg mot något bättre, men vad spelade det egentligen för roll när slutet var så nära? Om bara några timmar skulle den spruckna familjen inte längre finnas till.

*

Vinden slog emot henne när hon gick ut genom porten. Den grep tag i hennes taniga kropp och hon fick kämpa för att röra sig framåt. Hennes steg ledde henne mot affären som låg i korset mellan hennes hus och centrum. Flickan visste vad hon skulle köpa. Huvudvärkstabletter, tandkräm och dagens tidning. Det var samma varje dag. Idén kom plötsligt. Istället för att fortsätta rakt fram vände hon vid korsningen och styrde stegen uppför gatan som ledde henne bort från det hon kände till allt för väl. Kanske skulle hon se något nytt om hon tog en annan väg just idag. Kanske skulle något annat hända henne och skapa någon variation i den vardag hon avskydde. Den grå asfalten såg på henne och för varje steg hon tog kändes den allt mer ovillig att ha henne där. Husens sorgsna fasader stirrade på henne som om de ville berätta för henne att hon inte var välkommen där. Att hon inte dög till. Men flickan fortsatte, hon skulle ta sig till den stora korsningen och sedan gå stigen tillbaka till affären och den ångestladdade vardagen. Tre steg kvar och sedan skulle hon vända. Ett öronbedövande ljud nådde hennes trumhinna och fick henne att snabbt lyfta blicken. Mörker.

*

Han var så otroligt trött. Varenda led i kroppen värkte och han skakade av ansträngning. De tomma flaskorna på bordet var blott ett minne och alla trasor som legat på golvet hängde nu på tork, rena och fyllda med hopp. Lyckan borde strömma genom honom, men smärtan tog över och fick honom att långsamt tappa den styrka som tidigare varit så närvarande. Flickan skulle bli så

lycklig när hon kom hem igen. Han visste inte när, men han visste att hon var ute och skulle bli borta länge. Hon skulle mötas av något vackert, av hopp om en bättre framtid. Det var det sista han hann tänka innan han långsamt slöt ögonen och allt blev svart.

*

Den hemska signalen trängde in i hans öron och fick honom att långsamt vakna till. Kroppen skrek efter något, något som kunde dämpa den ilande smärta som trängt sig in. Smärtan gjorde honom snurrig, för snurrig för att förstå vad det var för ljud som slitit honom ur drömmarnas fantastiska värld. Ljudet upphörde precis när mannen insett att det var telefonen i andra änden av rummet som ville honom ont.

Det var mörkt ute och mannen behövde sina värktabletter. Med en svag röst ropade han på flickan, hans ben skulle inte bära honom ända ut i köket. Inget svar och han försökte igen, med samma resultat. En signal ljöd igen. Han vacklade långsamt fram till telefonen och tryckte på luren.

”Ja, hallå!?”

”Ja det var Jan Olofsson, Malmöpolisen...” orden försvann och nådde inte längre fram till honom. Synfältet blev mindre och andningen häftig. Fadern skakade och knäna vek sig. En smäll och han låg på marken. Hoppet fanns inte mer.

ONDSKAN OCH GODHETEN DELAR KROPP

ANDRAPRISTAGARE GYMNASIET

FÖRFATTARE: OLIVIA WESTBERG
SKOLA: MARKS GYMNASIESKOLA, SKENE
PEDAGOG: THERESE ERIKSSON

MOTIVERING: En stark berättelse som skildrar hur det är att ha en förälder som dricker för mycket.

Ett tyst pip växte sig högre i takt med att ögonlocken öppnades. Jag tittade mig omkring och förstod vart jag hade hamnat. Det var inte första gången jag befann mig i det lilla sjukhusrummet för att kämpa för mitt liv. Kroppen var invirad i sladdar i regnbågens alla färger, vad alla dessa var bra för kunde jag inte förstå. Huvudet värkte och omgivningen snurrade. En gammal dam kom in i rummet och öppnade munnen för att säga något. Jag kunde inte koppla orden som sades med dess betydelse. Allt snurrade. Det var inte förrän jag hörde mammas skrovliga röst, som jag kunde koncentrera mig. Hon tog min hand i sin och kysste mig lätt på kinden. Svagt kunde jag höra hur hon förklarade för sjukhuspersonalen hur hemskt fallet från trappan sett ut. Det var lögn. Ren lögn. Det visste vi båda, men ingen sa något. Det var bäst så.

Huset var renare än någonsin. Lukten av städmedel och doftljus hade spridit sig genom hela hallen. Alla spår från det förflutna var bortstädade, som om någon försökt gömma och glömma. Gömma och glömma alla spår från den kvällen. Flaskorna prydda med varierande etiketter och den kvävande stämningen var som bortblåst. Det kändes skönt att komma hem och hoppa ner i ett varmt skumbad efter några dagar på sjukhuset. På kroppen hade såren börjat läka men det syntes fortfarande märken lite här och var. Värst var insidan. Ytterligare en stor reva genom själen. Ytterligare ett hopp om förändring hade gått förlorat. Jag och mamma hade inte pratat om händelsen. Jag visste att hon precis som vanligt lämnade det bakom sig, precis som om ingenting hänt. Kanske hade det inte hänt? Kanske inbillade jag mig? Bäst att bara glömma, låtsas som om ingenting hänt. För kanske var det precis så det var?

Jag försökte verkligen. Under flera år försökte jag få dig att sluta. Sätta ner flaskan och gå där ifrån. Du vägrade att lyssna. Flaskan var din bästa vän. Den gav dig kraft, lycka och bekymmerslösa tankar. Kraften, lyckan och tankarna varade inte länge, men det räckte för att hålla dig fast. Jag försökte glömma, varje dag, varje slag, men det var svårt. Det fanns så mycket jag ville säga, berätta och fråga. Om inte orden varit så stora och jag så liten. Jag ville bara att du skulle älska mig, älska mig på riktigt.

Jag hade aldrig vågat berätta. Vad skulle omgivningen säga om de fick höra sanningen? Att du var alkoholist. Full. Hårdhänt. Kompisarna skulle ta avstånd. Vuxna skulle fördöma. Polisen skulle bry sig, alldeles för mycket. Nej, tystnaden var det enda rätta. Vi skulle lösa det här. En dag. Det hade du lovat mig. På näthinnan sitter minnena kvar, hårda tag, fördärvade barnkalas och ångestfyllda jular. Större delen av min barndom är som en trasig lerkruka som aldrig går att laga utan att sprickorna syns. Hur vackra blommor som än sätts i, finns alltid sprickorna i krukans kvar. Jag kom ihåg hur jag ofta drömde mig bort, bort till det normala. En vanlig uppväxt med en vanlig familj där allt var som vanligt. Ett liv fyllt av kärlek och trygghet. Äkta kärlek och trygghet.

Jag trampade på nerför den sista backen. Fort, fort. Hjulen snurrade och cykeln studsade upp och ner på grusvägen. Skoldagen hade varit lång och jag ville bara hem. Mamma hade lovat spelkväll med tända ljus och god kvällsmat. Hon brukade göra det extra mysigt någon gång emellanåt. Jag slängde ifrån mig cykeln, sprang över gräsmattan och ryckte upp dörren. Ångesten träffade mig som ett slag i ansiktet. Spritångorna som jag så väl kände igen fick mig illamående. Paniken kom i ilfart. Från köket hörde jag klirrande glasflaskor och en sludrande stämma och förstod att kvällen skulle bli bedrövlig. Hur bedrövlig fick mängden från flaskan avgöra. Plötsligt stod hon där. Mamma. Med ondskefulla ögon, argsint ansiktsuttryck och en flaska i handen. Framför mina ögon spelades förra veckans händelse upp, lukten, stämningen, ilskan och fallet. Där emellan hade allt varit som vanligt, ingen ilska, glada miner, ett väldoftande hus och framförallt ingen flaska. Mönstret gick i repris, om och om igen. Som om en person var två. Som om ondskan och godheten delade kropp.

LETAR I FLASKAN EFTER MOD

TREDJEPRISTAGARE GYMNASIET

FÖRFATTARE: SANNA SAHLIN

SKOLA: GLOBALA GYMNASIET, STOCKHOLM

PEDAGOG: ANNA LINDSTÅHL

MOTIVERING: En välskriven och inspirerande novell med bra liknelser och dialoger.

Du stirrar dig själv i spegeln. Stirrar. Försöker komma längst, längst in i ditt innersta med blicken. Du kan inte hitta det. Du suckar, tar av dig kläderna och slänger dem på golvet. Fel val, helt fel. Måste hitta den rätta looken, den rätta känslan. Garderoben är vidöppen och det nästan väller ut kläder, men inget är rätt. Allt är fel, så fruktansvärt fel. Du drar ännu en djup suck och så ger du upp, tar upp ett par svarta tajta jeans från golvet, drar på dig dem och... Nej, fel igen. Frustrationen väller upp inom dig och du skriker åt spegeln, skriker ”Varför ska det vara så jävla enkelt för killar?!”. Spegeln är tyst. Nu orkar du inte mer och skiter i allt, du behåller jeansen på och sätter på dig ett rött linne. Det får duga, även om osäkerheten fortfarande ligger och bubblar i magen. Då ljuder ringklockan.

Du hoppar över högen med kläder och skyndar fram till dörren. Där står de, röda i ansiktet och andfådda men med stora breda flin tvärs över ansiktet. Påsen dinglar i deras händer. Du kramar om båda hårt och kan riktigt känna er förväntan i luften. Ni går in i köket och en av dina vänner tar upp flaskan ur påsen, försiktigt, som om den var en helig relik som inte fick gå sönder. Du tar fram läsken ur kylan och räcker den till din kompis.

Innan ni går tar ni en varsin klunk av blandningen. Du kan nästan känna hur alkoholen på nått magiskt sätt fräter bort lite av din osäkerhet. Ju närmare ni kommer ju säkrare blir era steg och du tar ännu en klunk från flaskan för att fylla dig själv med mod. Nu fladdrar dina tankar iväg till mig. Du undrar om jag kommer att vara där, om jag kommer se dig. Om vi kommer se varandra.

Jag är redan där när du kommer. Hela tiden har jag stirrat på dörren och varje gång den öppnats eller någon ringt på har mitt hjärta slagit ett extra slag i hopp om att det ska vara du. När du väl är där med dina vänner kring dig står allt stilla. Har ingen

aning om vad jag ska göra. Blir så ställd av hela din uppenbarelse. Våra blickar möts en kort millisekund men jag smiter in i köket för att samla mina nerver.

Stället är fullt av folk. Kroppar trycks mot kroppar och jag känner hur paniken närmar sig. Sen är du plötsligt där, framför mig, och vi står mitt på dansgolvet. Eller dansgolv och dansgolv, snarare ett vardagsrumsgolv med möbler längs väggarna. Du säger något. Musiken är så hög att jag inte hör vad. Jag tar i allt vad jag kan för att överrösta ljuden runtomkring och säger "VA?!". Du säger det igen, högre den här gången. "HEJ!". Jag ler och säger "HEJ!" jag med. Du står så nära, jag kan nästan se alla dina långa ögonfransar och alla små fräknar på dina kinder. Jag kan känna din andedräkt mot min hud och jag anar en doft av alkohol i den. Dina ögon tindrar. Du säger att du bara ska gå på toaletten men att du kommer tillbaka så fort du kan. Du försvinner i havet av folk. Jag försöker också röra mig ut, få lite luft. Till slut kommer jag ut i trädgården. Några står och snackar vid staketet och ett par hånglar vid hörnet men annars är det lugnt där ute. Nästan tyst. Jag tar några djupa andetag. Sen händer det något. Jag får kalla fötter. De börjar föra mig bort. Bort från festen och trädgården och havet av folk på vardagsrumsgolvet. Plötsligt är jag vid busshållplatsen och sen på bussen som tar mig längre och längre bort och närmare och närmare hem.

Du kommer ut från toaletten och försöker pressa dig in i massan av människor som hoppar och dansar huller om buller. Du kan inte hitta mig, din blick sveper över rummet som en radar men du kan inte se mig någonstans. Du fortsätter leta. Efter ett tag går du ut i trädgården och frågar paret vid hörnet om de sett mig eller vet var jag är. De har ingen aning. Du suckar än en gång och besvikelsen sjunker ner i magen och trycker bort den lilla biten av osäkerhet du hade kvar. Du skulle kanske ha vågat. Tårarna rinner sakta ner över dina fräkniga kinder.

Jag lutar mitt huvud mot bussfönstret. Andas ut. Imman som min andedräkt skapar sprider sig i en perfekt cirkel. Jag drar sakta två bokstäver med fingret. H och A. När bussen stannar vid mitt hus springer jag så fort jag kan uppför trapporna och in i lägenheten. Jag sparkar av mig skorna och plockar upp några vinflaskor från golvet på vägen in mot köket och vardagsrummet. Min mamma ligger i soffan och jag stryker en hårtest från hennes ansikte. Hon sover djupt. Jag ställer flaskorna i vasken innan jag går in i badrummet. Där stirrar jag mig själv i spegeln, försöker borra ett hål i min själ med blicken. Jag skulle aldrig ha vågat kyssa dig. Jag hade inte tillräckligt med mod och kunde inte förmå mig att skaffa mig något. Jag viskar tyst till spegeln "Varför ska det vara så jävla enkelt för killar?"

EN KLUNK MER ELLER MINDRE

FINALIST GYMNASIET

FÖRFATTARE: ALMA HAGELIN

SKOLA: SUNDSTAGYMNASIET, KARLSTAD

PEDAGOG: HANS LEKEMARK

Att vänta är olidligt.

Lysrörsljuset svider i ögonen och triggas min sprängande huvudvärk att nå nya nivåer för var minut som går. Jag skulle kunna blunda och därmed stänga ute allt obehagligt ljus, men det förtjänar jag inte. Istället stirrar jag ned på den fula brunspräckliga heltäckningsmattan. Tänker att den ser ut precis som jag känner mig. Ful och värdelös. Om man kunde skulle man antagligen byta ut den mot något finare golv och bränna den här. Men det kan man inte.

Så den ligger kvar.

Det känns som om jag kommer kräkas igen, men jag intalar mig att det är omöjligt. Min magsäck har varit tom i fem timmar och femtiotvå minuter. Min hjärna drar mig gång på gång tillbaka 11 timmar i tiden och trots att jag försöker stå emot och hålla mig kvar vid det här fula, bruna golvet, så går det inte. På noll och ingenting spelas nattens scenario upp sig självt ännu en gång.

Klockan var bara sju, ändå var festen i full gång. Våra fester hade alltid varit vilda och ikväll var inget undantag. Jag var självklart beredd på att det skulle dyka upp personer jag inte ens sett tidigare. Men vid den tidpunkten skulle jag antagligen vara för packad för att ens kunna känna igen min egen spegelbild, så det var bara att leva med det.

Det kändes inte helt bra, mer som om det tumlade omkring rostig spik i min mage. Men, intalade jag mig själv, jag hade varit en bra dotter som skjutit upp det så länge som möjligt. Tråkigt nog kan man inte bara snylta på andras gästfrihet, därför passade jag nu på att få det överstökat eftersom mamma och pappa var på "mys-weekend" tillsammans.

Jag stod ensam i skafferiet där vi langat in en del av spriten. Dunket från vardagsrummet hördes tydligt genom väggen. Alla höga skratt, vrål och skrål också för den delen. Jag märkte inte att min bror Wilmer gjorde entré i det minimala skafferiet.

- Vaaanessa! Kan jag ta de här eller? Han höll upp två vodkaflaskor framför näsan på mig.

- Fan Wilmer vad du skräms! Och nej, det kan du inte. Han sjönk ihop en smula. Vad gör du ens här? fortsatte jag. Du skulle väl vara hos Jonte ikväll?

- Jaaamen visst! Jag sticker direkt, ooom jag får ta de här med mig. Han vickade på sina händer så att Absolut-vodka-texten blev ett enda blått blurr.

- Fel. Du sticker utan de där. Wilmer du är min lillebror. Jag gav honom min bästa "dags att ge upp min".

- Jaaa men jag är också din endast två år yngre lillebror. Knappt någon skillnad alls sis. Jag suckade ljudligt. Han vet precis hur man betar sig för att vara lagom irriterande charmig. Och han hade en poäng. Hade inte jag druckit när jag var femton kanske? Jodå, som fan.

- Aja, men lova att du sticker härifrån!

- Sjäälvklart syrran. Han böjde sig fram och pussade mig i pannan innan han smet ut igen.

Det var helt otroligt vad folk det hade strömmat in under de få minuter jag isolerat mig från min egen fest. Det stod dubbla antalet bilar på uppfarten och utmed gatan.

Jag stannade plötsligt till när jag fick syn på den lille förräddaren gestikulerandes i soffan tillsammans med några söta tjejer. Det här skulle han få fan för sen, bestämde jag mig innan jag gick vidare till mina egna vänner. Jag kunde inte slänga ut honom, det var ju hans hus också. Men, jag skulle se till att få mig ett ordentligt snack med honom senare.

Festen var lyckad. Folk skålade och spillde, strulade och fnisade. De som inte drack var nog lika sällsynta som tigrar i fjällen. Konversationer som lät något i stil med den här var inte heller ovanliga:

- Ey, men du! Du kan ju för fan inte dricka! Du kör ju!

- Äsch, men va fan, en klunk mer eller mindre spelar väl ingen roll?

En klunk spelade all roll i världen. För exakt klockan 23 minuter över ett kom en kille springande till mig. Någon jag kände igen men inte kunde placera.

- Det är fan en grabb som har blivit påkörd! Han såg inte bilen för han var så jävla packad, och det var min kompis som körde också. O, o, o det är blod överallt! Vi försökte få liv i honom, men han rör sig inte! Va i helvete ska vi göra? Snälla ring inte polisen! Å fan, fan, fan, tänk om han är död!? Hans röst bröts på ett otäckt vis när han uttalade det sista ordet.

Kanske finns det något övernaturligt band mellan syskon. Något som gör att man känner när det går fel. Det skulle kunna varit vem som helst av de andra trettiofem killarna som låg där

ute på den frusna gatan, ändå blev jag alldeles kall, som om jag redan visste.

Enligt mig sprang jag väldigt fort men ur ett nyktert perspektiv gick det väldigt långsamt. Det var lätt att hitta platsen där han låg. En flock människor hade redan samlats runt kroppen. Jag bröt mig skrikande in i flockens mitt och efter den synen föll jag ned på alla fyra och tömde mitt maginnehåll.

Fem timmar och femtiotvå minuter senare sitter jag på sjukhuset i det bländande lysrörsljuset. Jag vill inte inse att livet kan gå åt två olika håll härifrån, men det inser jag ändå. Konsekvenserna som är möjliga vill mina tankar inte ens snudda vid. Ändå gör de det. Hela tiden.

Om Wilmer inte överlever kommer jag att dö. Inte för att jag kommer ta självmord. Nej, jag kommer dö för att värken i bröstet kommer ta livet av mig. Bara sådär, rakt uppochned.

Mottot ”en klunk mer eller mindre spelar ingen roll” kan man bränna upp. Tillsammans med den fula heltäckningsmattan och mig. Men det är det ingen som kommer göra. Istället sitter jag här och kvävs sakta men säkert tills beskedet kommer.

Som sagt var, att vänta är olidligt.

UTAN TITEL

FINALIST GYMNASIET

FÖRFATTARE: DAVID EDBERG

SKOLA: KÄRRTORPS GYMNASIUM, KÄRRTORP

PEDAGOG: ULF TJÄDER

Jag vet hur det är, det är ju inte första gången. Jag dricker ju inte för att det är så himla kul att bli berusad. Inte heller för att det är kul när alla andra är berusade. Jag önskar att man kunde göra som operation Barbarossa. Gå in genom någon form av östfront, med min alkoholfria öl, eller kanske till och med läsk, och ta över. Predika det alkoholfria, bli attackerad och omringad, men ändå predika. Infiltrera och erövra. Fast det är klart att så går det ju inte heller till. Satans gruppträck. Man kanske borde testa ändå. Smyga in frågan som ett diskret samtalsämne. Tyda på att han eller hon är dum i huvudet som inte dricker, och se vad Viggo tycker, han brukar förstå. Eller känna sig tvingad att förstå, han är ju för snäll för att inte låtsas förstå åtminstone. Jag borde bara vara ärlig mot mig själv. Jag gillar ju inte alkohol. Inte ens i små mängder. Jag dricker ju endast eftersom alla andra dricker. Det kommer sluta som vanligt då jag ger bort sjuttiofem procent av flaskan vodka som Viggo skaffade åt mig. Min bästa vän Viggo. VodkaViggo.

Fast väl på festerna är det ju dock kul, allt som inte har med själva drickan att göra. Jag gillar ju att träffa nytt folk. Eftersom jag alltid är den som ger bort dricka, så får jag alltid massa nya vänner. Om man nu kan säga att de är vänner. Jag hamnar åtminstone på god hand med dem. De är ju i varje fall inte ovänner. Dock kan jag ju inte säga att jag är sådär jättestolt över att jag får vänner av att ge bort alkohol. Jag kanske bara ska hålla ut skiten och ha så pass lite att det räcker till mig. Fast då kan jag ju lika gärna skita i det eller bara sälja vidare flaskan och bjuda Viggo på någon skräpmat, som vi å andra sidan äter alldeles för ofta. Det är ju dock två hela dagar tills fredag. Tills operation Barbarossa. Jag har ju massor av tid till dess att snida och finslipa operationen. Operation inte-dricka-någon-alkohol-på-en-fest.

- Det kommer bli kul, det är ju hos Amanda, säger Viggo.

- Ja, jag vet. Men det kommer inte bli kul. Inte själva drickandet. Det vet du, och jag vet att du inte heller tycker det är så hysteriskt kul.

- Nej, det är sant. Men nu har jag ju fixat dricka och allt. Hellre gå ut och dricka med alla andra en fredagskväll istället för att göra som vi två alltid gjorde alla tidigare fredagskvällar. Satt inne, i mjukisbyxor och spelade dataspel. Det känns som om de dagarna är över nu.

- Det är sant. Det heter faktiskt datorspel... och inte dataspel.

- Du ska alltid vara sådan grammatikpolis. Men skit i min grammatik nu.

- Okej, men jag håller med dig. De dagarna är över. Det är sant. Men det känns som om dessa dagar också får vara över snart. Även om de knappt börjat. Jag är redan trött på spyor, inte komma ihåg vad som hänt eller vilka man hälsat på och att det aldrig blir så fantastiskt som man föreställer sig att det ska bli.

- Men vad tycker du att vi ska göra då? Strunta i att komma? Säga att vi sitter hemma och super ensamma istället?

- Nej, jag vet inte. Jag vill ju gå. Men jag vill inte dricka.

- Drink inte då, ingen kommer döma dig.

- Det vet vi båda lika väl att alla kommer. Jag kommer framstå som den tråkigaste på festen, och jag kommer antagligen ha tråkigast på hela festen också.

- Det är vad man gör det till. Det har du ju lärt mig. Om du inte vill dricka kan du ju inte klaga på att det blir tråkigt. Då kanske du ska göra något annat än att festa imorgon.

Självklart slutar det med att jag ska gå på festen ändå. Men det är som Viggo säger. Det är vad man gör det till. Jag ska se till att ha så goda förutsättningar för att ha kul utan att dricka en massa alkohol som möjligt. Raka moppemuschen, eller moppeskägget i mitt fall, fixa håret ordentligt, ha den nya tröjan och bara allmänt ligga på topp. Det enda som inte ska vara på topp ska vara volymen alkohol i mitt blod och i min flaska.

Jag och Viggo möts vid korsningen. Som vanligt. Vi väljer att komma sist till festen eftersom vi kan skylla på att vi satt hemma hos mig och "förade" lite. Att föra, är ett fullt uttryck för förfest. Det är inte ens förfest, man dricker bara innan festen för att inte, sorgligt nog, ha en nykter stund väl där. Hur som helst, kan vi då skylla på, när folk frågar varför vi inte dricker, att vi "förade" och därför var sena.

Det är inte långt att gå till Amanda. Alla bor på samma del av Stockholm här. Inom samma kvadratkilometer i princip. Man hör en dunkande lågbudget högtalares bas eka i hela trapphuset. Smått pinsamt att veta hur mycket det dånar och hur mycket man faktiskt stör grannarna. Lyckligt nog, är det ju inte mina grannar.

Väl hemma hos Amanda störtar de vi känner emot oss efter Viggo bara öppnat dörren och gått in, helt normfritt. Amanda

slänger sig över mig. Det känns ändå bra. Man är omtyckt. Vi har kanske ändå inte samlats här för att förtära alkohol. Det gjorde vi när vi var 14, för att man tyckte att det var så fantastiskt häftigt att dricka alkohol. Dock inte jag och Viggo, vi spelade datorspel. När vi kommer in så känner jag, till min stora förvåning känner jag inte den sötsura lukten utav spyor. Ingen verkar så värst full. Det är vi två och cirkus tio andra från vår klass och parallellklasserna. Vi går igenom Amandas hall och in i köket. Där står all alkohol. Som en noggrant uppställd armé på Amandas middagsbord. Vodkafaskorna officerare och ölburkarna soldater. Allt är öppet. Vi alla samlas runt det jättelika bordet. Någon sänker musiken lite. Tanken slog mig att jag och Viggo skulle bli förhörda för någon anledning, men det kändes inte alls så på stämningen. Istället säger Amanda:

- Vi ville vänta med att börja dricka tills alla kommit.

- Aha, nickar jag och Viggo tacksamt.

Alla hörde vad Amanda sa, men alla pratar med varandra.

Inga hastiga rörelser mot den uppstaplade armén. Jag kom och tänka på Barbarossa. Såg mig lite om, och försökte läsa av alla runt omkring mig. Det märktes klart och tydligt att ingen var så speciellt festsugen. Det hade varit många sådana här fredagar på sistone. Vi kanske alla var lite utbrända på festandet, och efter en vecka i skolan. Fast vi alla tycker att det är kul, och en minnesvärd stund. Jag kollade mot köksbänken där det stod några stupade soldater. Tomma ölburkar, som någon antagligen bara druckit som fortfarande, efter alla dessa fredagar, trott och tyckt att status kommer med alkohol och därför druckit.

Amanda ställer sig upp.

- Är du lika trött på alkohol som jag? Frågar hon mig lite subilt.

Jag bara nickar.

- Ska vi enas om att spara detta smörgåsbord till en annan fredag?! Skrek hon rakt ut.

Det blir tyst. Inga invändningar. Alla hörde. Musiken höjs igen, och den pinsamt höga basen ur skräpet vi kallar högtalare dånar. Alla fyller sina glas med den läsk som var menad till att blanda vodka och andra hopblandningar med.

MED ALKOHOL FINNS INGA LYCKLIGA SLUT...

FINALIST GYMNASIET

FÖRFATTARE: HANNA LARSSON

SKOLA: ÖSTERSJÖGYMNASIET, KALMAR

PEDAGOG: ANNA HOFVERGÅRD

”Hej, tjejen! Ska du ha en shot eller? Du ser ut att behöva en!”

Jag vänder sakta på huvudet mot platsen där det dunkla ljudet kom ifrån. Det tar ett tag innan jag förstår att det är mig han frågar, då det enda jag hör är musiken som dånar högt i mina öron.

”Vad sa du?” frågar jag dumt, samtidigt som jag känner hur alla rummets ögon sakta riktas mot det mörka hörnet där jag sitter, alldeles ensam.

”Jag sa, ska du ha en shot eller?” Frågar han igen, med en röst som låter både irriterad och otrevlig.

”Nej tack, jag är nykterist”, svarar jag tyst. Så fort de få orden yttas, förändras allt. Stämningen om glad avslutningsfest och sommarlov blåser plötsligt bort och allt överskuggas av mig och av bekännelsen jag just gjort. För nykter, det är man bara inte.

”Okej, skyll dig själv” svarar han hänfullt. Alla andra börjar sedan tyst visa ord med varandra, som de tror jag är alldeles för långt bort för att höra. Men vad de inte vet, är att jag inte ens behöver höra dem för att förstå vad de säger. Jag har blivit kallad mes, fegis och präktig så många gånger nu att orden är alldeles inpräntade i min hjärna. Jag kan se dem lika tydligt som jag kan se det lila glittriga lacket på mina naglar.

Sakta men säkert börjar sedan festligheterna återgå till det normala. Värdelös musik som spelas alldeles för högt, knaprandet av chipsen som var placerade i en stor glasskål på soffbordet, ungdomar som hoppar och dansar i otakt till musiken, och såklart allt detta drickande. Alltid detta fruktansvärda drickande.

Jag har aldrig förstått grejen med det, aldrig förstått vad alkohol ska vara bra för. Kanske är jag inte rätt person att säga någonting om det heller, eftersom jag aldrig har smakat en droppe alkohol i hela mitt liv. Men jag har sett alldeles för mycket av alkoholens baksida för att ens vilja prova. Jag har bevittnat mina vänner och bekanta förvandlas till helt andra personer, sett folk som hamnat i slagsmål och till och med sett människor bli så

sjuka att jag trodde de var döende. Man kan säga att inget av detta låter särskilt lockande för mig.

Det värsta är dock att ingen någonsin tänker på hur det är för de som är nyktra. Jag menar, alla experter påstår väl att alkohol är farligt och fruktansvärt för ungdomar. Men vad de inte förstår är att det är lika illa för oss som faktiskt inte dricker. Man hamnar utanför, känner sig "ocool och töntig" bara för att man inte gillar att hålla i sig en massa sprit. Det är inte lätt att bryta mot den här "tonårsnormen" och vara sig själv. Det är alltid någon som vill tvinga oss att dricka för att få "bort" det onormala.

Innan jag ens hinner reda ut mina tankar ser jag plötsligt "shotkillen" från förut komma gående mot mig, eller gående och gående, han snarare vinglar fram till mig. Han har ett stort flin i ansiktet och i händerna bär han på två små glas, båda fyllda med genomskinlig vätska. Någonting säger mig att det inte är ett glas vatten han tänker ge mig.

"Du torrbollen" säger han sluddrigt. "Varför dricker du inte?"

"Därför att jag inte vill." svarar jag irriterat.

"Men om jag ger dig 500 spänn, då? Dricker du då?" frågar han med ett skratt.

Då får jag nog. Jag kan ta att folk undrar varför jag inte dricker, men när de börjar erbjuda pengar för att jag ska göra det, och förråda mig själv och mina värderingar, då kan det vara. Jag reser mig snabbt upp ur den gröna, obekväma fätöljen jag suttit i hela kvällen och skyndar med snabba steg mot ytterdörren.

Jag stannar till i hallen och ser mig omkring efter min svarta skinnjacka. Jag hittar den ingenstans, eftersom allas jackor och kläder ligger huller om buller i en hög mitt på golvet. Jag suckar irriterat och väljer att strunta i jackan. Jag kan komma och hämta den i morgon, tänker jag och går med bara axlar ut i den kyliga kvällsluften. Jag börjar sedan gå med bestämda steg i riktning mot min bil, som jag typiskt nog fick parkera två gator längre bort.

När jag äntligen är framme och precis ska låsa upp bilen, ser jag tre väldigt berusade ungdomar gå på andra sidan gatan. De skrattar högt, skriker och vinglar runt och jag blir bara så trött på allt som har med den där jäkla alkoholen att göra. "Den förvandlar även de mest rationella och ordentliga personer till idioter", viskar jag tyst för mig själv.

Jag öppnar förardörren på bilen med ett ryck och sätter mig tillrätta bakom ratten. Av ren impuls vänder jag sedan blicken mot vänster för att se vart de berusade ungdomarna tog vägen. Tydligen hade även de satt sig i en bil, nämligen den silvriga bilen som stod parkerad rakt bakom mig. Detta gör mig lite fundersam, varför sitter de i bilen? Ingen av dem kan ju vara nykter nog att

köra? Jag släpper dock tanken, startar bilen som vanligt och kör iväg i den mörka sommarnatten.

Efter ungefär fem minuters körning ser jag plötsligt starka lysen dyka upp i backspegeln. Till min fasa tillhör lysena en silvrig Audi, samma bil som jag såg de tre ungdomarna sätta sig i. De tre väldigt berusade ungdomarna. Sakta börjar obehagskänslor krypa upp längs min ryggrad och ta över hela min kropp. Varför var de tvungna att åka samma väg som jag? Ingen av dem var ju i stånd till att köra! Tänk om det händer något! tänker jag.

Jag ökar farten lite för att försöka få lite avstånd till den silvriga bilen, samtidigt som jag hela tiden tittar oroligt bakåt i backspegeln. Efter ett tag ser det ut som om de har hamnat lite på avstånd i alla fall.

Någon minut senare kommer jag fram till en stor korsning med trafikljus, och självklart blir det rött så fort jag kommer i närheten. Jag stannar till och väntar tålmodigt på att ljuset ska slå om till grönt. Jag tittar också till i backspegeln för att se vad den silvriga bilen tog vägen. Jag möts då plötsligt av två starka strålkastare som kommer närmare och närmare. Innan jag ens hinner reagera blir jag bländad av ljuset från backspegeln och känner hur hela min kropp trycks ihop av smällen.

Med alkohol finns inga lyckliga slut, inte ens för oss som väljer att avstå den, tänker jag. Sedan tar smärtan över och allting blir svart...

PRATA OM ALKOHOL

Novellsamling med ungdomars tankar och erfarenheter kring alkohol

E-post: info@prataomalkohol.se

Internet: www.prataomalkohol.se

Telefon: 08-410 214 64

Produktion: Sprit- och Vinleverantörsföreningen och Sveriges Bryggerier

Projektansvar: Kunskapskraft & Media AB, www.kkm.se

Design: Jesper Skoog Design

Tryck: Arne Backman information AB

Första upplagan, 2014, Stockholm

ISBN: 978-91-637-2969-0

Projektet Prata om Alkohol är namnskyddat och tillhör

Sprit- och Vinleverantörsföreningen i Sverige.

Kopiera gärna material för undervisningssyfte.

Ange gärna källan om detta inte framgår av materialet.

Kopiering för kommersiellt syfte är förbjudet enligt lagen om upphovsrättsskydd.